Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-515
(prof. mr. M.L. Hendrikse, voorzitter en mr. T.A. Tang, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 13 mei 2019
Ingediend door	: Consument
Tegen	: DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen Verzekeraar
Datum uitspraak	: 17 juni 2020
Aard uitspraak	: Bindend advies

Samenvatting

Rechtsbijstandverzekering, klacht over dekking. Verzekeraar is niet gehouden dekking te verlenen voor executie van het vonnis in Zwitserland omdat er geen sprake is van het verhalen van schade aan personen of zaken. De klacht van het bedrijf van Consument is niet-behandelbaar. De klacht van Consument is ongegrond en de vordering wordt afgewezen.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken met bijlagen:

- het door Consument ingediende klachtformulier;
- het verweerschrift van Verzekeraar;
- de repliek van Consument;
- de dupliek van Verzekeraar.

De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies.

De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 Consument en zijn bedrijf hebben bij Verzekeraar een particuliere en zakelijke rechtsbijstandverzekering afgesloten.

In de verzekeringsvoorwaarden van de particuliere rechtsbijstandverzekering (hierna: Voorwaarden) stond voor zover relevant, het volgende bepaald:

"(…)
4 Dekkingsgebied
a. Voor het verhalen van schade aan personen of zaken, voor strafzaken en voor vorderingen uit overeenkomsten die zijn gesloten voor het slepen en repareren van voer- of vaartuigen, bestaat het dekkingsgebied uit Europa en de landen die grenzen aan de Middellandse Zee.
b. Voor vorderingen uit consumentenovereenkomsten, arbeidsovereenkomsten, het arbeids- en sociale verzekeringsrecht bestaat het dekkingsgebied uit Duitsland, België, Nederland en Luxemburg.
c. Het dekkingsgebied voor alle andere problemen is Nederland. (…)"

2.2 Consument heeft een geldbedrag van € 65.000,- in beheer gegeven aan de heer X. Het geld is door de heer X belegd. In 2006 heeft Consument de heer X verzocht om het geldbedrag aan hem terug te betalen. De heer X heeft het geldbedrag niet aan Consument terugbetaald.

2.3 In 2006 hebben de heer X en het bedrijf van de heer X handelingen verricht op naam van het bedrijf van Consument zonder daartoe bevoegd te zijn. Voor het verhalen van de schade die het bedrijf van Consument hierdoor heeft geleden is een beroep op de zakelijke rechtsbijstandverzekering gedaan. Verzekeraar heeft voor het verhalen van de schade dekking op de zakelijke rechtsbijstandverzekering verleend. Voor het voeren van een bodemprocedure heeft Verzekeraar een advocaat ingeschakeld.

2.4 Op 9 januari 2013 blijkt een verstekvonnis in het voordeel van Consument en zijn bedrijf te zijn gewezen.

2.5 In januari 2017 meldt de advocaat aan Verzekeraar dat de vordering van Consument in privé van € 65.000,- op de heer X ook is meegenomen in de procedure. Verzekeraar heeft hiervoor dekking verleend op de particuliere rechtsbijstandverzekering.

2.6 Bij vonnis van 20 juni 2018 wordt het verstekvonnis bekrachtigd.

2.7 Inmiddels is gebleken dat de heer X woonachtig is of een correspondentieadres gebruikt in Zwitserland. Executie van het vonnis dient in Zwitserland plaats te vinden.

2.8 Bij brief van 2 april 2019 heeft Verzekeraar het standpunt ingenomen dat geen dekking kan worden verleend voor executie van het verstekvonnis in Zwitserland omdat het dekkingsgebied op beide rechtsbijstandverzekeringen is beperkt tot Nederland.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Consument vordert dat Verzekeraar op zowel de particuliere als zakelijke rechtsbijstandverzekering dekking verleent voor executie van het verstekvonnis in Zwitserland.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag. Verzekeraar is op grond van de verzekeringsovereenkomst gehouden om dekking te verlenen voor executie van het verstekvonnis in Zwitserland. Consument voert hiertoe de volgende argumenten aan.

- Uit de bewoordingen "onrechtmatige onttrekkingen" in de brief van Verzekeraar van 15 april 2019 is af te leiden dat Verzekeraar het standpunt dat er sprake is van een onrechtmatige daad onderschrijft.
- Uit het verstekvonnis blijkt duidelijk dat er geen sprake is van een contractueel geschil tussen Consument en zijn bedrijf enerzijds en de heer X en zijn bedrijf anderzijds. Er is sprake van een onrechtmatige daad als bedoeld in artikel 6:162 Burgerlijk Wetboek (BW). Daarom is er volgens Consument sprake van het toebrengen van schade aan een zaak.
- Er is geen sprake van vermogensschade maar van schade aan goederen of zaken. Vermogensschade omvat geleden verlies of gederfde winst. Volgens Consument ziet geleden verlies op alle waardevermindering aan goederen. Het standpunt van Consument is dat het begrip goederen, zoals geld, zaken zijn welke samen met vermogensrechten vallen onder het begrip zaken.
- Artikel 4 onder A van de Voorwaarden is alleen van belang op het moment dat de schade ontstaat. In 2003, het ontstaansmoment van de vordering, was Nederlands recht van toepassing op het geschil met de heer X en zijn bedrijf.
- De heer X woont (feitelijk) niet in het buitenland. Hij gebruikt een correspondentieadres in Zwitserland.

Verweer van Verzekeraar

3.3 Verzekeraar heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

- De vorderingen van Consument en zijn bedrijf zijn op grond van het Reglement Geschillencommissie financiële dienstverlening (Kifid) (hierna: het Reglement) niet behandelbaar omdat de klacht feitelijk een zakelijke grondslag heeft. Dat daarnaast een vordering in privé is toegevoegd leidt er niet toe dat er sprake is van een Consument in de zin van het Reglement.

- Er is geen sprake van een vordering als bedoeld in artikel 4 onder A van de Voorwaarden, ongeacht of er nu sprake is van een onrechtmatige daad. Dekking in Zwitserland kan alleen worden verleend als er sprake is van personen- en zaakschade. Daarmee wordt bedoeld fysieke of psychische beschadiging van een persoon of zaak. Het verhalen van een geldsom kan niet worden aangemerkt als personen- of zaakschade. Er is sprake van vermogensschade.

4. Beoordeling

Behandelbaarheid

4.1 De vraag die de Commissie allereerst moet beantwoorden is, of de Commissie de klacht van Consument en zijn bedrijf kan behandelen. De Commissie stelt voorop dat zij alleen klachten van consumenten kan behandelen, zoals bedoeld in het Reglement. De klacht die het bedrijf van Consument betreft, is daarom niet behandelbaar.

4.2 Voor zover de klacht en de vordering Consument in privé aangaan, overweegt de Commissie dat deze behandelbaar zijn. Anders dan Verzekeraar stelt, is niet gebleken dat de vordering van Consument in privé feitelijk een zakelijke grondslag heeft en terug is te voeren naar een zakelijke activiteit van het bedrijf van Consument. De Commissie gaat daarom over tot de inhoudelijke beoordeling van deze klacht van Consument.

Inhoudelijke beoordeling

4.3 Aan de orde is de vraag of de particuliere rechtsbijstandverzekering dekking in Zwitserland biedt voor het verhalen van de schade die Consument door het handelen van de heer X heeft geleden. Die vraag moet worden beantwoord aan de hand van hetgeen partijen met elkaar zijn overeengekomen. In het onderhavige geval zijn daarvoor de Voorwaarden leidend.

4.4 De Commissie stelt voorop dat bij de uitleg van een schriftelijk contract telkens van beslissende betekenis zijn alle omstandigheden van het concrete geval, gewaardeerd naar hetgeen de maatstaven van redelijkheid en billijkheid meebrengen. Zie rechtsoverweging 3.6 van Hoge Raad 25 november 2016 (te vinden op www.rechtspraak.nl onder nummer ECLI:NL:HR: 2016:2687). Nu over de verzekerings-voorwaarden van een consumentenverzekeringsovereenkomst in de regel niet wordt onderhandeld en dat in dit dossier ook niet uit de stukken blijkt, geldt het volgende. De uitleg van een bepaling in dergelijke voorwaarden is met name afhankelijk van objectieve factoren zoals de bewoordingen waarin de bepaling is gesteld, gelezen in het licht van de verzekeringsvoorwaarden als geheel. Zie rechtsoverweging 3.6 van Hoge Raad 16 januari 2015, (nummer ECLI:NL:HR: 2015:83) en rechtsoverweging 4.1 e.v. van Hoge Raad 20 februari 2004, (nummer ECLI:NL:HR:2004:AO1427).

4.5 Anders dan Consument stelt, is het naar het oordeel van de Commissie voor de vraag of dekking in Zwitserland kan worden verleend niet relevant of er sprake is van een onrechtmatige daad of een contractueel geschil. Van belang is of de door Consument geleden schade is te kwalificeren als schade aan een zaak of een persoon in de zin van artikel 4 onder A van de Voorwaarden.

4.6 De Commissie stelt vast dat het begrip "zaak" niet in de Voorwaarden is gedefinieerd. De stelling van Consument is dat in onderhavige situatie sprake is van schade aan een zaak. In dit verband verwijst hij naar het begrip "goed" dat in artikel 3:1 BW staat: "Goederen zijn alle zaken en alle vermogensrechten". In artikel 3:2 BW is omschreven wat onder zaken wordt verstaan: "Zaken zijn de voor menselijke beheersing vatbare stoffelijke objecten." Om te kunnen spreken over een zaak moet er sprake zijn van een voor menselijk beheersing vatbare stoffelijk object. In onderhavige situatie is niet gebleken aan welk stoffelijk object schade is ontstaan. De schade die door executie van het verstekvonnis verhaald dient te worden is het geldbedrag van € 65.000,- dat Consument aan de heer X heeft overgemaakt. Naar het oordeel van de Commissie is de schade die Consument op de heer X wil verhalen een zuivere vermogensschade oftewel een "papierenschade".

4.7 Uit het bovenstaande vloeit voort dat artikel 4 onder A van de Voorwaarden naar het oordeel van de Commissie een duidelijke bepaling is die niet voor meerdere uitleg vatbaar is. Consument kan voor het verhalen van zijn schade in Zwitserland geen rechten aan de particuliere rechtsbijstandverzekering ontlenen.

4.8 Consument heeft verder gesteld dat artikel 4 onder A van de Voorwaarden alleen van belang is op het moment dat de schade is ontstaan. Deze stelling vindt geen steun in de Voorwaarden. Met artikel 4 van de Voorwaarden heeft Verzekeraar de (geografische) grenzen bepaald waarbinnen hij bereid is om dekking te verlenen. Niet is gebleken dat deze (geografische) grenzen niet meer gelden nadat dekking is verleend. Dekking kan alleen worden verleend binnen het dekkingsgebied en niet daarbuiten. De omstandigheid dat de heer X (feitelijk) woonachtig is binnen het dekkingsgebied maakt dit niet anders.

4.9 Het bovenstaande leidt tot de slotsom dat de vordering van Consument moet worden afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie beslist dat de klacht van het bedrijf van Consument niet-behandelbaar is, de klacht van Consument in privé behandelbaar is maar dat de vordering van Consument die met deze laatste klacht samenhangt, moet worden afgewezen.

In artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.